

Η ΓΛΥΠΤΡΙΑ ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ

Τὸ «ἀτελιὲ» τῆς γνωστότατης μο-
ναχικῆς μας γλυπτρίας ζῶων, δεσποινί-
δος Φρόσως Εὐθυμιάδῃ εἶναι ἕνας κό-
σμος δλόκληρος ἀπὸ δημιουργίες χαρι-
τωμένων ἀντιπροσώπων τοῦ ζωικοῦ θα-
σίου.

Ἡ συμπαθὴς καλλιτέχνης παρουσιάζει σὲ κέρα — κότα», πού ἐνθυμίζει τὴν ἀρχαία κεραμικὴ τέχνη καὶ τὶς ταυραγίες κοῦκλες, δλοζῶνταν θελκτικὰ καὶ τετράποδα τοῦ λόγγου, κατοικίδια, ἐξωτικά θαλάσσια ζῶα, γοργόνες, γλάροι καὶ ἄλλα πουλιά. Ἐδῶ ἕνα μικρὸ κατακάκι ἔτοιμο νὰ ἀρχίσῃ τὰ τρελλὰ πηδήματά του, πειὸ πέρα δὲ γαϊδουράκος Κύρ Μέντιος — ἡ προσωποποίηση τῆς ὑπομονῆς — θυσιζόμενος σὲ ἀπέραντη μακαρότητα καὶ στὴ γὰ νὰ δοῦ ζαρκαδάκια τοῦ ἀγρίου λόγγου σὲ ἀνάπαυσι, ἕνα... δρεκτικὸν τὰς γὰ τὴν ἐποχὴ μοσχάρακι τοῦ γὰ λακτος καὶ κάποιον νεαρὸ ἀλογάκι ἀτίθασσον, πού νομίζει κανεὶς ὅτι ἔτοιμάζε-
ται νὰ ἀρχίσῃ «σάλτους» πρὸς ὅλες τὶς καθευθύνσεις, σὲ τρόπο πού νὰ μὴν ἀφήσῃ γερὸ τίποτα σὸ χαριτωμένο ἔργον στήρι τῆς δημιουργοῦ τοῦ.

Ἄλλὰ πρὶν ἐξετάσωμε τὸ ἐνδιαφέρον ἔργον τῆς νεαρᾶς γλυπτρίας, ἂς κάνομε ἕνα μικρὸ «ρεπορτάζ» γύρω ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴ τῆς ζωῆ: Ἡ δεσποινὶς Φρόσω Εὐθυμιάδῃ κατὰγεται ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἀπὸ μικρὸ παιδί εἶχε μεγάλη ἀγάπῃ γιὰ τὴν τέχνη. Ἰδιαίτερα ὁμῶς ἀγαποῦσε πολὺ τὴ γλυπτικὴ. Τὸ 1932 μὲ πρόγραμμα νὰ σπουδᾷσῃ κεραμικὴ, γλυπτικὴ καὶ κεραμοπλαστικὴ πῆγε στὴ Βιέννη, ὅπου ἐπὶ τέσσαρα χρόνια παρακολούθησε εἰδικὰ μαθήματα σὲ μίαν ἀνωτάτη σχολὴ τῆς Βιέννης. Ἐκεῖ πολὺ σύντομα διακρίθηκε. Στὶς διπλωματικὰς ἐξετάσεις ἐτύχε τιμητικῆς διακρίσεως μὲ τὸ ἀνάγλυφο ἔργον τῆς: «Ἡ Παναγία μὲ τὸ θεῖο ἄρροφος», πού ἀργότερα τοποθετήθηκε σὲ μίαν ἐπαυλὶ τοῦ ἐξοχικοῦ προσατείου τῆς Βιέννης «Βινερβάλντ». Μετὰ τὶς διπλωματικὰς τῆς ἐξετάσεις ἡ καλλιτέχνης ἐγκαταστάθηκε στὴν Ἀθῆναι καὶ ἰδρύσει εἰδικὸ ἔργαστήριον «τέρρα — κότα», μὲ δύο φούρνους, χημικὸν τμήμα διὰ ἐπιχρίσματα μὲ γυαλί τροχούς διὰ τὴν φιλοτέχνησι ἀγγείων καὶ ἄλλα ἀπαραίτητα διὰ τὴν κατασκευὴ πιάτων καὶ ἄλλων διακοσμητικῶν κομφοτεχνιῶν. Στὸ «ἀτελιὲ» τῆς ἡ καλλιτέχνης ἐργάστηκε ἀκούραστα καὶ πολὺ σύντομα ἐσημείωσε ἀξιολογητὴν ἀπινυγίαν στὴν κέρα — κότα», ὅπου ἐπετέλεσε πραγματικούς ἀθλους διὰ τὴν λεπτὴν γυναικεῖαν ἰδίουσυγκροσίαν τῆς. Ἐὶς μὲγὰλα ἔργα τῆς, πού καὶ ἕνας ἀνδρᾶς δυσκολεύεται νὰ τὰ μετακινήσῃ, ἡ καλλιτέχνης τὰ τοποθετεῖ — θγαλλέ να ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον καλοῦπι — τελείως μόνι τῆς εἰς τὸν εἰδικὸ φούρνον). Ἄπειρα ἔργα τῆς δεσποινίδος Εὐθυμιάδῃ ἔχουν ἐκτεθῆ εἰς ὅλας τὰς μεγάλας ἐκθέσεις τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης, πλείστοι δὲ ὀργανισμοὶ καὶ ὑπουργεῖα κοσμοῦνται ἀπὸ τὶς δημιουργίες τῆς.

Ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς καλλιτέχνης, πού εὐρίσκονται σήμερον σὸ «ἀτελιὲ» τῆς σημειώομεν τὸ κατακάκι σὲ κέρα — κότα» ἕνα ἄλλο χαριτωμένο κατακάκι σὲ «γκλασὺρ» τὸ γαϊδουράκι εἰς τὸ φυσικὸ του μέγεθος — ἡ μικρογραφία του χάνει πολὺ σὲ χάρι — τὸ θαυμάσιον σὲ ἀνάπαυσι καὶ τὸ νεαρὸ ἄλογάκι.

Ἀπὸ τὰ διακοσμητικὰ σημειώομεν τὸ ἀλογάκι τῆς θαλάσσης, τὸν ταῦρο, τὶς γοργόνες διὰ τεχνητὰς λῆμνες, ἕνα ἀνάγλυφο πετεινὸ καὶ τοὺς γλάρους πὰ νὰ ἀπ' τὴ θαλάσσια.

Ἐξαιρετικὰ τὰ ἀγγεία καὶ οἱ στήλαι, πού εἶναι ἐμπνευσμένες ἀπὸ προϊστορικὰς, μυθολογικὰς καὶ ἀρχαϊκὰς φῶμας, χωρὶς νὰ εἶναι ὁμῶς καὶ ἀπομιμήσεις.

Χαριτωμένα τὰ διακοσμητικὰ μικροκομφοτεχνήματα, τὰ ἐκτελεσμένα μὲ τὸν τροχόν, ὅπως «Οἱ πελεκάνοι», «Τὸ περιστέριον», «Ὁ πετεινός» καὶ «Οἱ μουσικοὶ».

Ἄλλὰ καὶ στὴ γλυπτικὴν πορτραῖτων καὶ γυμνῶν ἡ δεσποινὶς Εὐθυμιάδῃ δὲν ὑστερεῖ καθόλου.

Τὰ ἔργα τῆς «Ἡ μητρότης», «Τὸ Ἴα πονεζάκι» «Γομνόν», «Τὸ ξεκούρασμα» «Οἱ χορεύτριες», «Τὸ πορτραῖτον τῆς Α. Ρ.», «Ὁ Μυρτιθῆλης» καὶ «Ὁ Κασαντζάκης» δείχνουν μίαν καλλιτέχνην, πού ἔχει μὴ θραεῖα σὸ νόημα τῆς πλαστικῆς τέχνης.

Στὸ πορτραῖτον τῆς κυρίας Α. Ρ. ἡ Εὐθυμιάδῃ ἔχει ξεπεράσει τὸν ἑαυτὸν τῆς. Τὸ κεφάλιν αὐτὸ εἶναι ἕνα θαυμάσιον ρεαλιστικὸν ἔργον, πού ἐκφράζει καὶ τὸν ἑσωτερικὸν κόσμον τοῦ μοντέλλου. Ἡ καλλιτέχνης κατάρθρωσε νὰ μελετῆσῃ θραεῖα τὴ μορφήν τοῦ μοντέλλου τῆς καὶ νὰ τοῦ δώσῃ κάτω ἀπ' τὴν ἐπιφάνειαν — πού συνήθως δὲν εἶναι ἐκτεθειμένη — μίαν νόταν ἑξωτερικὴν ἑπιφάνειαν. Στὸ ἔργον τῆς

ΕΘΝΟΣ, 29/12/1946

Ἐπὶ αὐτὸ ἡ Εὐθυμιάδῃ δίνει μίαν πολὺ δυνατὴν ψυχογραφίαν τοῦ μοντέλλου, πρᾶγμα πού ἐπιτυχάνουν μόνον οἱ μεγάλοι «δασκάλου» τῆς γλυπτικῆς. Τὸ πορτραῖτον τῆς κυρίας Α. Ρ. εἶναι ἀναμφισβήτητον ἕνα ἔργον, πού θαυμάσιον πολλοὶ δόκιμοι καὶ ὀνομαστοὶ γλύπτες.

Μὲ δύο λόγια ἡ δεσποινὶς Εὐθυμιάδῃ εἶναι μίαν Ἑλληνίδα καλλιτέχνην, πού ἡ ἔργασίαν τῆς ἔχει χάρι, ζωντανότητα, πλουσιώτατον αἰσθητικὸν καὶ ἀνεξάντλητον ἀπλᾶ στοιχεῖα ἐκφράσεως, πού τὴν φέρνουν στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν καλυτέρων καλλιτεχνῶν μας.

Ὁ μεγάλος Γάλλος γλύπτης Μπουοντέλλ εἶπε στὶς μαθητρίδας τῆς γλυπτικῆς: «Γιὰ νὰ γίνῃς ἕνας ἀληθινὸς καλλιτέχνης πρέπει νὰ παλαίψῃς. Γι' αὐτὸ νομίζω πὺς θὰ εἴστε πάντα νικημένες, ἰδίως στὴ γλυπτικὴν πού χρειάζεται μίαν ὀρμισμένην φυσικὴν δύναμιν, γιὰ τὴν ὅποια δὲν εἶναι πιστεύω ἱκανές». Ἄν ὁ Μπουοντέλλ εἶχε μαθῆσθαι τὴν δεσποινίδα Εὐθυμιάδῃ ἀσφαλῶς θὰ ἄλλαζε γνώμη. Ἡ δυναμικὴ αὐτὴ καλλιτέχνης κατάρθρωσε νὰ παλαίψῃ μὲ τὴ γλυπτικὴν, παρὰ τὴ φυσικὴν ἀδυναμίαν τοῦ φύλλου τῆς, καὶ νὰ τὴν νικήσῃ.

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ